

מחלות דגי נוי והטיפול בהן :

אחת הבעיות המלוות את חובבי דגי הנוי, היא הופעת מחלות שונות באקווריום. לעיתים תיגרם תמותה של דג או דגים באקווריום ללא סיבה נראית לעין ולעיתים קרובות יותר

נראה סימנים מקדימים כגון כתמים, פצעים, בליטות ושינוי בהתנהגות הדגים. היות ולעיתים רבות מתפתחות מחלות בדגי נוי ולאחריהן מחלות משניות, קשה מאוד לזהות בוודאות את המחלה אפילו למומחים ובעלי ניסיון. לדוגמא, במקרה של טפילים על גוף הדג, מתפתח לעיתים קרובות גם זיהום בקטריאלי או פטרייתי.

בחלק מן המקרים מדובר במחלות פנימיות הקשות לזיהוי אפילו יותר. המאמר סוקר את מרבית המחלות בהם אתם עשויים להיתקל, אך קיימות מחלות וסיבות רבות אחרות לתמותת דגים.

לצערנו, מרבית המחלות הם מחלות מדבקות, וחוסר טיפול יוביל לפגיעה בדגים נוספים. מרבית המומחים מסכימים על דבר אחד,

הטיפול הטוב ביותר במחלות הוא **מניעתן** ע"י טיפול נכון באקווריום ובדגי הנוי:

- * מניעה של איכלוס יתר באקווריום.
- * פילטרציה מתאימה לגודל האקווריום ולאוכלוסייה.
- * הסרת רעלים מן המים באמצעות ביצוע רענוני מים ברמה תקופה .
- * טיפול וטיהור מי ברז בעת ביצוע מילוי או ריענון מים.
- * הסרת עודפי רפס ורקב מן האקווריום.
- * שמירה על טמפרטורה מתאימה לדגי הנוי.
- * בידוד דגים חדשים בטרם הכנסתם לאקווריום.

בהמשך מצורפת טבלה ובה סימני הזיהוי ותמונות של המחלות הנפוצות בהם ניתקלתי בדגי הנוי, לצד כל איפיון מחלה מצורפת המלצה לטיפול . כולי תקווה שבעזרת סימני הזיהוי וההמלצות לגבי הטיפול, תצליחו לחסוך את עוגמת הנפש הכרוכה במות הדגים.

חשוב לדעת

- * מרבית התרופות רעילות, יש להימנע ממגע עימן וכן חשוב לוודא שימוש במינון מדוייק. השימוש בתרופות נעשה על פי ההוראות שעל אריזתן.
- * הטיפול בתרופות עצמן, עלול ליצור בעיות נוספות כגון עליית רמת האמוניה במים ועוד.
- * יש להוציא פחם פעיל בטרם תחילת הטיפול היות והוא סופח את התרופות.
- * אין להשתמש במסנן UV במהלך הטיפול התרופתי, מרבית התרופות נהרסות בחשיפה לקרינה הנפלטת ממנורת הסנן.
- * מרבית התרופות עלולות לפגוע בצמחי המים.
- * תרופות אנטיביוטיות עלולות לפגוע בבקטריות החיוביות ולגרום להרס המחזור הביולוגי.
- * במקומות בהם מצויין להשתמש במלח, הכוונה למלח גס או מלח ייעודי לאקווריום.

המידע במאמר זה מבוסס על נסיוני האישי כמו גם המלצות שנאספו ממקורות מידע שונים. קיימות בשוק תרופות של יצרנים שונים, התרופות המוזכרות הינן דוגמא בלבד. כל האמור במאמר זה, הינו המלצה בלבד ואינו משמש ערובה להצלחת הטיפול. אין אטלנטיס אחראית לתוצאות השימוש בתרופות.

שם המחלה	מאפיינים וסימני זיהוי	תמונה	אופן הריפוי
נקודות לבנות Whitespot (Ichthyophthirius) 	<p>נקודות לבנות קטנות על פני גוף הדג והסנפירים הדקים מתחככים בעצמים שונים באקווריום בנסיון להסיר את הטפיל</p> <p>זוהי המחלה השכיחה ביותר בדגי נוי. במידה והטפילים אינם מושמדים, הם יפגעו בכל דגי האקווריום</p>		<p>העלאת טמפרטורת המים ב 2-3 מעלות.</p> <p>הוספת כפית מלח לכל 5 ליטר.</p> <p>אין להשתמש במלח באקווריומים עם דגים ממשפחת החתולים</p> <p>שימוש בתרופה sera costapur או ICK CLEAR.</p> <p>לדגים רגישים כגון טטרות להשתמש בחצי המינון</p>
ריקבון סנפירים Fin/tail Rot 	<p>סנפירי הדג (בעיקר הזנב), נעלמים או נראים מרטים עד הגעת הרקבון לגוף הדג במקרים קשים נראה גם פגיעה בגוף הדג בצורת דהייית צבע הנראית כמו כוויה המחלה מתפשטת במהירות ולעיתים נראה דגים מתים תוך פחות מ 24 שעות</p>		<p>שימוש בתרופה sera baktapur או MelaFix או FURAN-2</p> <p>הוספת כפית מלח לכל 5 ליטר.</p> <p>אין להשתמש במלח באקווריומים עם דגים ממשפחת החתולים</p>
פונגוס Fungus 	<p>הופעת כיסוי הדומה לצמר גפן על חלקים מגוף הדג</p> <p>במידה והזיהום הפטרייתי אינו מטופל, הוא מתפשט והורג את הדג</p>		<p>שימוש בתרופה sera mycopur או pimafix</p>
פונגוס פה Mouth Fungus (Columnaris) 	<p>חומר דמוי צמר גפן מתפתח סביב הפה. אובדן תיאבון וסנפירים מתחילים להתפורר בקצוות</p> <p>למרות שם המחלה, אין פונגוס הפה, דומה לפונגוס הגוף</p> <p>זוהי מחלה בקטריאלית והטיפול בה שונה</p>		<p>שימוש בתרופה sera baktapur או MelaFix או FURAN-2</p> <p>בבריכות נוי או במיכלים גדולים להשתמש ב sera omnisan</p> <p>הוספת כפית מלח לכל 5 ליטר.</p> <p>אין להשתמש במלח באקווריומים עם דגים ממשפחת החתולים</p>
עיניים בולטות Pop Eye (Exophthalmia) 	<p>עין אחת או שתי העיניים בולטות מאוד עיניים בולטות הינן סימן לזיהום בקטריאלי פנימי בשלב זה הזיהום בשלב מתקדם מאוד וקשה למדי לטפל בו בשלב זה</p>		<p>התרופה sera baktapur direct או FURAN-2</p>
הרעלת אמוניה Ammonia Poisoning 	<p>הדגים מתנשמים בכבדות בקרבת פני המים זימים בצבע אדום או סגול פסים אדומים על הגוף או הסנפירים דגים נראים כהים מאוד</p> <p>הדגים אדישים וחסרי תנועה</p> <p>הרעלת אמוניה נחשבת לקטלנית במיוחד</p>		<p>ביצוע מיידית של החלפת 50% ממי האקווריום</p> <p>המשך החלפת 20% מהמים מדי יום, עד לקבלת רמת אמוניה של PPM 1</p> <p>ניתן לטפל במקביל בסופחי ומנטרלי אמוניה</p>

שם המחלה	מאפיינים וסימני זיהוי	תמונה	אופן הריפוי
מימת Dropsy 	גוף הדג מתנפח מאוד והקשקשים בולטים החוצה מחלה זו נגרמת בעקבות זיהום בקטריאלי הפוגע בכליית הדג		התרופה sera baktapur direct או FURAN-2
לריניאה Anchor Worm (Lernaea) 	טפילים לבנים דמויי תולעת יוצאים מעור הדג. הדגים מתחככים בעצמים באקווריום בניסיון להסיר את הטפיל. בנוסף לחדירת הטפיל לעור הדג, מתפתחת לעיתים דלקת בפצע שנגרם		הוצאת הדג ושליפת התולעת בפינצטה, זה מכאיב אך הכרחי לאחר מכן שימוש ב MelaFix לריפוי הפצע הוספת כפית מלח לכל 5 ליטר. אין להשתמש במלח באקווריומים עם דגים ממשפחת החתולים
פסים אדומים על עור הדג Red Pest 	פסים אדומים על הסנפירים בקרבת הגוף או כתמים אדומים על הגוף. זיהום בקטריאלי פנימי, המחלה מדרדרת לריקבון סנפירים		התרופה sera baktapur direct או FURAN-2
תסמונת האקווריום החדש (NTS) 	מוות פתאומי של דגים מים לבנים ועכורים ריח רע עולה מן המים נגרם בד"כ עקב הכנסת כמות גדולה של דגים לאקווריום חדש שטרם הספיק להתייבב מבחינה ביולוגית, בקטריות טרם התפתחו בצורה מספקת ורמות הרעלים אמוניה וניטריט גבוהות מאד		ביצוע מידי של החלפת 50% ממי האקווריום המשך החלפת 20% מהמים מדי יום, עד לקבלת רמת אמוניה של PPM 1 ניתן לטפל במקביל בסופחי ומונטרלי אמוניה וניטריט
פצעים אדומים פתוחים Aeromonas infection 	פצעים אדומים פתוחים על גוף הדג פוגע לרוב בדגי מים קרים אך לא רק. הגורם הוא זיהום בקטריאלי והטיפול הוא טיפול אנטיביוטי.		התרופה sera baktapur direct או FURAN-2 ברכיכות נוי או במיכלים גדולים להשתמש ב sera cyprinopur הוספת כפית מלח לכל 5 ליטר. אין להשתמש במלח באקווריומים עם דגים ממשפחת החתולים
הרעלת כלור/כלורומין chloramine poisoning 	דגים מתים תוך 24 שעות מרגע הכנסתם לאקווריום או הברכה עקב הרעלת דם. זימים נהפכים לחומים. הכלור והכלורומין הם כימיקלים המוספים למי השתייה ע"י מקורות, תפקידם להשמיד בקטריות מזהמות במי השתייה הכלור נדיף ומוצא את דרכו מחוץ למים, לא כך הכלורומין שאינו נדיף ואינו מתפרק.		שימוש קבוע באנטי כלור/כלורומין בכל מילוי מים או ריענון מים בתוסף כדוגמת aquat של סרה או prime של סיקם.

שם המחלה	מאפיינים וסימני זיהוי	תמונה	אופן הריפוי
קוי הרפס וירוס KHV 	דגי קוי מתים תוך 24-48 שעות מרגע הופעת סימני המחלה. הסימנים החיצוניים ניכרים בעיקר בזימים עם כתמים לבנים ואדומים, לעיתים קרובות דימום מהזימים ועיניים שקועות. הנגיף זוהה לראשונה בישראל בשנים 98-99 ופגע קשות בתעשיית הקוי בעולם. אחוז התמותה של דגים שנפגעים מהוירוס עומד על למעלה מ-80%.		אין כיום תרופה למחלה. מחקרים גילו שחלק מדגי הקוי מפתחים עמידות כנגד הוירוס במידה והם נמצאים בטמפרטורה של 30 מעלות הבעיה היא שקשה לשמור על טמפרטורה כזו בבריכות ובנוסף טמפרטורה גבוהה גורמת למחלות טפיליות ובקטריאליות.
מחלת הנאון טטרה Neon Tetra Disease (Plistophora) 	המחלה פוגעת בדגי ניאון טטרה אך גם בדגים אחרים. הסימנים החיצוניים למחלה הם בד"כ אובדן צבע בדג הניאון, בעיקר החוורת הפס האדום ועיקום של עמוד השדרה. המחלה נגרמת ע"י טפיל העמיד לרוב סוגי התרופות.		המחלה קשה ואחוזי ההצלחה בהצלת דגים נגועים מועטה. מומלץ לבודד דגים נגועים. תרופות שניתן לנסות: General Cure sera omnipur
הקסמיטה Spironucleus Hexamita 	טפיל פנימי הפוגע בכיס המרה והמעיים. הסימנים למחלה הם בד"כ אובדן תיאבון צואה לבנה רירית והשחרה של הגוף והסנפירים, בשלב מתקדם, יופיעו חורים בראש הדג. הדג מרצה מאוד ולבסוף מת. המחלה נפוצה בעיקר בדיסקוסים וסקלארים אך גם בדגים אחרים.		העלאת טמפרטורה ל 30 מעלות שימוש בתרופה: General Cure או תרופה המכילה Metronidazole

מקרא:

	זיהום בקטריאלי
	טפילים
	זיהום פטרייתי
	הרעלה
	מחלה ויראלית (וירוס)